

اشک چشم موجب مرطوب شدن کره چشم و از طرفی پاکیزه و شفاف نگه داشتن چشم می شود و پس از شستشوی چشم از طریق مجرای به بینی راه پیدا کرده و به این وسیله تخلیه می شود. اگر به هر علتی این مجرا مسدود شود تخلیه اشک دچار مشکل می شود. در مواردی که انسداد مجاری اشکی به طول انجامد، گاهی عفونت و التهاب حاد کیسه اشکی رخ می دهد که پلک ها و اطراف بینی متورم ، قرمز و دردناک می شود و نیاز به درمان فوری دارد.

علائم انسداد یا عفونت مجاری اشکی

- اشک ریزش مداوم از یک یا هر دو چشم
- خروج مخاط و چرک به جای آب از مجرای اشکی
- درد، قرمزی و تورم زیر چشم
- قرمزی سفیدی چشم در اطراف مجرای اشکی
- تورم گوشه ی داخلی چشم

درمان

➤ درمان غیر جراحی:

شامل استفاده از آنتی بیوتیک موضعی و ماساژ کیسه اشکی می باشد که تنها در نوزادان و اطفال می تواند مؤثر باشد.

➤ درمان جراحی:

- عمل جراحی پروپینگ : یک روش درمانی است که عمدتاً برای باز کردن انسداد مجرای اشکی در نوزادان و کودکان استفاده میشود. این روش به پزشک اجازه میدهد تا با استفاده از یک ابزار فلزی باریک (پروپ)، انسداد موجود در مجرای اشکی را برطرف کند.
- عمل جراحی DCR (Dacryo cysto rhinostomy) : که در این نوع عمل جراحی از طریق برداشتن استخوان بین کیسه ی اشکی و بینی و باز کردن مسیر اشک از کیسه ی اشکی به داخل مخاط بینی صورت می گیرد.

اقدامات قبل از عمل

- قبل از جراحی جهت کاهش خونریزی به بیماران توصیه می شود از مصرف داروهای رقیق کننده خون مانند آسپرین اجتناب کنند.
- همچنین از مصرف داروها و غذاهای گیاهی رقیق کننده خون مانند زنجبیل ، سیر، زعفران، دمنوش هایی مانند چای سبز، دارچین،.... پرهیز نمایند.
- حداقل دو روز قبل از جراحی باید سیگار کشیدن بیمار قطع شود.
- تا زمان جراحی باید داروهای فشارخون را ادامه داد. افزایش فشارخون می تواند موجب خونریزی شدید حین عمل و ایجاد خونمردگی بعد از جراحی شود.

- روز قبل از عمل حمام کنید.
  - اگر سن شما بیش از ۴۰ سال است، نیاز به نوار قلب و مشاوره بیهوشی دارید.
- انجام آزمایش خون و رؤیت نتیجه آن توسط پزشک بیهوشی الزامی است.

- اگر بیماری خاصی مانند دیابت ، کم کاری و یا پرکاری تیروئید، فشارخون بالا، حساسیت دارویی یا آلرژی به ماده خاصی دارید، حتماً پیش از عمل پزشک بیهوشی و پزشک معالج و پرسنل بخش یا اتاق عمل را مطلع کنید.
- داروهای مسکن به جز استامینوفن از دوهفته قبل از عمل نبایستی استفاده شوند.

مراقبت پس از عمل جراحی

- شناسایی علائم هشدار (خونریزی از بینی .سر درد به همراه درد چشم) و در صورت مشاهده سریع به اورژانس چشم خلیلی مراجعه کند.
- توصیه می شود بیماران تا یک هفته پس از عمل استراحت مناسب داشته باشند.
- پس از جراحی از مصرف مایعات داغ تا دوازده ساعت اجتناب کنید.
- به دلیل استفاده از داروهای خاص جهت عمل جراحی تا ۴۸ ساعت رانندگی نکنید.
- از طریق دهان عطسه کنید.
- از دست کاری بینی و مش درون آن خودداری کنید.
- به منظور کاهش تورم و خونریزی از کیسه یخ یا کمپرس سرد در محل برش جراحی حداقل چهار مرتبه در روز تا ۲ روز پس از عمل استفاده کنید.
- ممکن است چند روز بعد از جراحی خروج خون از بینی را داشته باشید. در این صورت با فشار دادن و بستن سوراخ های بینی و نشستن در وضعیت عمود به مدت چند دقیقه، خونریزی متوقف خواهد شد. برای جلوگیری از بلعیده شدن خون و کنترل خونریزی در وضعیت نیمه نشسته بخواهید. جهت جلوگیری از خونریزی از زور زدن و بلند کردن اشیاء سنگین جلوگیری کنید.
- در صورت بروز خونریزی غیرقابل کنترل با جریان پیوسته به مراکز اورژانس گوش و حلق و بینی مراجعه کنید. قسمت داخلی بینی خود را مرطوب نگه دارید. اگر هوای منزل خشک است از دستگاه رطوبت ساز استفاده کنید.
- از تماس با افرادی که عفونت های تنفسی مانند سرماخوردگی دارند و یا رفتن به مکان هایی که دود یا گردوغبار دارد پرهیز کنید.
- بعد از جراحی داروهایی که به طور معمول استفاده می کنید بخصوص داروهای فشارخون را ادامه دهید. در صورت داشتن درد از مسکن هایی شبیه استامینوفن استفاده کنید.
- از روز سوم پس از عمل، بینی خود را به آرامی با سرم نمکی شستشو دهید.

منبع: بیماری های چشمی برونر و سوارث ۲۰۲۲

تهیه کننده : نجمه مهرابی کارشناس پرستاری

تأیید کننده: دکتر بهزاد خادمی جراح بیماری های چشم و فلوشیپ جراحی پلاستیک و ترمیمی چشم

ناظر کیفی : فاطمه غالبی سوپروایزر آموزش سلامت

تابستان ۱۴۰۴